

ПРИЗНАВАЊЕ НА РАСХОДИ

Бранислав Гулев,
дипл.екон.

Вовед

- При евидентирање на расходите треба да се применуваат сметководствените принципи и начела, според кои расходите се искажуваат во моментот кога се извршени исплати на парични средства од сметката на буџетскиот корисник
- Како расходи не се признава отпишувањето на оштетени средства, кусоците на средствата кои паѓаат на товар на средствата на буџетот и буџетскиот корисник, отпишаните побарувања и другите вонредни расходи кои не предизвикуваат одлевање на парични средства од сметката на буџетскиот корисник

Вовед

- При користење на средствата кои се одобрени со буџетот, треба наменски, рационално, економично и ефикасно да се користат.
- Применувајќи ги пропишаните сметководствени принципи и начела за приходите и расходите, кои се засноваат на готовинско искажување на истите, произлегува дека на крајот на пресметковниот период буџетскиот корисник или ќе искаже вишок на приходи над расходи, како резултат на нецелосно искористени парични средства, или состојбата на паричните средства ќе биде 0

1

НАДОМЕСТОЦИ

ДИЛЕМА

- Во изминатиот период најголеми дилеми предизвикаа пресметката и исплатата на одделни надоместоци, од причина што во неколку законски прописи се пропишани неколку надоместоци кои не се предвидени во Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2017 година
- При планирање и исплата на надоместоците поврзани со работата се наметнаа прашањата:
 - Дали се предвидени со законската регулатива во Република Македонија и
 - Дали се планирани при формирање на буџетот на буџетскиот корисник

2

ПАТНИ И ДНЕВНИ ТРОШОЦИ

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

• Законот за извршување на Буџетот на Р. М. за 2017 година не предвидува исплата на патни и дневни трошоци за патување во земјата. Надоместокот за патни, дневни и други трошоци за службени патувања во земјата е регулиран со повеќе закони, и тоа:

– одредбите од член 113 од **Законот за работните односи** го предвидуваат овој надоместок за службени патувања независно дали се работи за патување во земјата и во странство

– **Општиот колективен договор за јавниот сектор** во Република Македонија предвидува исплата на надоместоци/дневници за службени патувања во земјата и службени патувања во странство, согласно Уредбата за издатоците за службен пат и селидби во странство што на органите на управата им се признаваат во тековни трошоци

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

- **Законодавецот дава предност на примената на одредбите од Законот за извршување на Буџетот на Р. М. кој е поригорозен во однос на останатата законска регулатива**
- Во изминатиот период се поставуваше прашање: дали рестриktivниот Закон за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2017 година треба да се однесува и за локалната самоуправа. Доколку ги имаме во предвид одредбите од член 2 од истиот закон каде се наведени буџетските корисници и единките корисници, тогаш произлегува дека локалната самоуправа не би требало да ги применуваат одредбите од овој закон

ДНЕВНИЦИ ЗА ПАТУВАЊЕ ВО СТРАНСТВО

- Уредбата за издатоците за службени патувања и преселби во странство што на органите на управата им се признаваат во тековни трошоци го регулираат прашањето за издатоците за патни и дневни расходи за патување во странство, кои ги опфаќаат: **издатоците за сместување, за исхрана и за превоз**
- Износот на **дневницата** за службено патување во странство, по одделни држави се утврдени со Решение за највисоките износи на дневници за службени патувања и преселби во странство што на органите на државната управа им се признаваат во тековни трошоци, донесено од Владата на РМ.

ДНЕВНИЦИ ЗА ПАТУВАЊЕ ВО СТРАНСТВО

- Износот на дневницата во странство се исплатува во висина од:
 - 50% од утврдената дневница, ако се поднесе сметка за сместување, како и во случај кога сместувањето не паѓа на товар на органот на управата
 - 20% од утврдената дневница, ако издатоците за сместување и исхраната не паѓаат на товар на органот на управата
 - 5% од утврдената дневница, ако издатоците за стручно оспособување и усовршување не паѓаат на товар на органот на државната управа, а престојот е над 30 дена. Под стручно усовршување се подразбира посета на семинари, курсеви, симпозиуми и други видови средби организирани во странство
- .

ДНЕВНИЦИ ЗА ПАТУВАЊЕ ВО СТРАНСТВО

- **Издатоците за превоз** за службено патување во странство се признаваат во висина на цената на патничката тарифа за превоз со средство од оној вид и класа што е одобрено
- **Издатоците кои настануваат на службено патување во странство во врска со такси превоз**, а се неопходни за исполнување на целта на службеното патување во странство, се пресметуваат во реален износ и се признаваат по одобрение на функционерот, врз основа на доставено писмено образложение за потребата
- **Издатокот за сместување** при службено патување во земјата и странство се пресметува врз основа на платена сметка за хотел со категорија до четири ѕвездички

3

КОРИСТЕЊЕ НА СОПСТВЕНО ВОЗИЛО

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

- Според одредбите од Законот за работните односи, Закон за административните службеници и Општиот колективен договор за јавен сектор во Република Македонија предвиден е овој вид надоместок, но во Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2017 година не е пропишан надоместокот, така што во праксата не се сретнува појава кога буџетскиот корисник има исплатено средства за користење на возила за службени цели

ДАНОЧЕН АСПЕКТ

- Даночниот третман на исплатените средства по основ на користење на сопствено возило за службени цели се разработува од аспект на:
 - Данокот на добивка и
 - Персоналниот данок на доход
- Според одредбите од член 9 став 1 точка 2 алинеа 8 од Законот за данокот на добивка износот на исплатените надоместоци за користење на сопствено возило за службени цели се признаваат како расход во даночниот биланс во висина од 30% од вкупниот исплатен износ, независно на висината

ДАНОЧЕН АСПЕКТ

- Во однос на персоналниот данок на доход треба да се имаат во предвид одредбите од член 6 точка 6-а од Законот за персоналниот данок на доход, според кој данок на доход не се плаќа на примањата на надоместоците на трошоците за користење на сопствено возило за потребите на работодавачот во висина од 30% од цената на литар гориво што го користи возилото за секој изминат километар, а најмногу до 3.500 денари месечно
- Износот кој го надминува пропишаниот лимит е предмет на оданочување. Во ова разграничување на се вклучени патарината, паркинг просторот и некои други трошоци

ДАНОЧЕН АСПЕКТ

- Со последните измени на Законот за данок на добивка и Законот за персоналниот данок на доход се интервенира во давањето на даночен третман на трошоците за сместување и превоз на лица кои не се вработени кај домашниот исплатувач, а кои се ангажирани кај исплатувачот, заради извршување на определени активности поврзани со дејноста на исплатителот
- Во такви случаи, доколку домашниот правен субјект располага со соодветна сметководственат документација со која ќе се оправдаат трошоците по основ на престојот, транспортните трошоци, како и документ (извештај) за извршената услуга, истите согласно новите измени во законот, претставуваат признати расходи и нема да ја зголемат даночната основа која се утврдува во даночниот биланс – ДБ

4

РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА

ВОВЕД

Со репрезентацијата треба да се прикажува економската состојба на субјектот, како резултат на активност од страна на одделни вработени во субјектот кои имаат задача да обезбедат влијание или деловно мислење кај деловните соработници

Кога се зборува за репрезентација најчесто се мисли на трошоци за: трошоци за угостителски услуги за деловните партнери, подароци, трошоци за одмор и рекреација, трошоци за време на одделна манифестација или промоција во делот на исхраната и пијалаци

ДАНОЧЕН АСПЕКТ

- Според одредбите од член 35 став 3 од Законот за данок на додадена вредност, правото на одбивка на претходниот данок е исклучено за сите расходи за репрезентација на субјектот и на сопственикот, како што се издатоци за гостење, подароци, одмор, рекреација и разонода
- При обработување на прашањето на репрезентација од аспект на данокот на добивка потребно е да се имаат во предвид одредбите од член 9 од Законот за данокот на добивка, според кои за оданочиви расходи се сметаат помеѓу останатите расходи и издатоците за репрезентација во висина од 90%, при што истите ја зголемуваат даночната основа во даночниот биланс

ДАНОЧЕН АСПЕКТ

- Доколку буџетските корисници ги користат средствата за намените за кои постои согласност од Министерството за финансии, односно од Советот на локалната самоуправа, не постои основа да се оданочува некоја активност за која е добиена согласност и за која се планирани и одобрени средства. При спроведувањето на буџетот од страна на предметните корисници не се исполнува ниту еден од двата услова кои се наведени во член 9, според кои како оданочиви расходи се сметаат расходите кои не се поврзани со дејноста на корисникот и исплатените надоместоци кои ги надминуваат законски утврдените ЛИМИТИ

ОСТАНАТИ НАДОМЕСТОЦИ

- Надоместок на трошоци за одвоен живот од семејството во висина од 30% од просечната месечна плата исплатена во Република Македонија во претходните три месеци. Одвоен живот од семејството се смета кога избраните и именувани функционери кои имаат семејство за издржување засноваат работен однос во орган на управа надвор од нивното живеалиште, а во местото каде што е седиштето на органот во кој имаат засновано работен однос не живеат со нивното семејство. Кон ова би додале дека надоместокот за трошоците за одвоен живот не им припаѓа на лицата доколку местото на живеење е оддалечено помалку од 100 километри од местото на работење

ОСТАНАТИ НАДОМЕСТОЦИ

- На именуваните лица на кои не им е обезбеден службен стан, им следува надоместок за закупнина на стан, утврдена од страна на Владата на Република Македонија. Надоместокот за одвоен живот и надоместокот за службен стан меѓусебно се исклучуваат
- Надоместокот за селидбени трошоци на лица на кои им следува право на користење на службен стан, се исплатува во висина на вистинските трошоци за превоз на покуќнината
- Во случај на заминување на работникот во пензија му се исплатува двократен износ за отпремнина, пресметан врз основа на просечната месечна плата по работник во Републиката објавена до денот на исплатата

ОСТАНАТИ НАДОМЕСТОЦИ

- Во случај на смрт на вработениот на неговото семејство му припаѓа парична помош во износ од 30.000 денари, додека во случај на смрт на член на неговото семејство (родител, брачен другар, деца родени во брак или вон брак, посиноците, посвоените деца и децата земени на издржување), доколку живеел во заедница, му припаѓа парична помош во висина од 15.000 денари по семејство. Живеењето во заедница подразбира вработениот и членот на потесното семејство да се со место на живеење на иста адреса што се докажува со соодветен документ за идентификација (лична карта, пасош)

Ви благодариме на вниманието *

